

MŪSŲ PASTOGĖ

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

XXXIX metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0696 Kaina - Price \$1 21. 3. 1988 Nr. 11 (2035)

KRAŠTO VALDYBOS PIRMININKĖ SYDNEJUJE

Krašto valdybos pirmininkė Dana Baltutienė, jau pačią pirmąją savo viešėjimo Sydneyje dieną, surengė pasitarimus su Spaudos Sąjungos valdyba ir "Mūsų Pastogės" redaktorium.

Vėliau įvyko bendras PLB Seimo atstovų, Tarybos narių ir vietinės Apylinkės valdybos narių posėdis. Dana Baltutienė padarė pranešimą iš Krašto valdybos veiklos. Veikla plati, daug darbų jau padaryta, daug dar eigoje, daug planų ateičiai. Posėdžio metu buvo svarstomas bene svarbiausias pasitarimo klausimas - Krašto valdybos paruoštas, Bendruomenės inkorporavimo projektas. Nors vyko ilgos diskusijos, prie bendro sutarimo prieita nebuvo.

Bendruomenės inkorporavimo klausimas, kurį remia dabartinė Krašto valdyba, aišku, dar bus svarstomas ir

toliau, o taip pat ir Bendruomenės delegatų suvažiavime Melbourne, kuris, kaip yra žinoma, įvyks balandžio mėnesio 16-17 dienomis.

Šio suvažiavimo nutarimai bus pateikti, patvirtinimui ar atmetimui, ALB Tarybos suvažiavime, šių metų gale, Adelaidėje.

Antrą savo vizito dieną, Dana Baltutienė dalyvavo Australijos lietuvių, latvių ir estų Krašto valdybų pirmininkų ir Baltų Tarybos posėdyje.

Baltų Tarybos lietuvių šiame posėdyje atstovavo L. Cox, V. Patašius ir K. Stašionis.

Posėdžio metu, buvo detalčiai išnagrinėti einamieji reikalai, nustatytos veiklos gairės sekantiems metams. Patvirtintas 1988 metų Baltų Tarybos biudžetas, paruoštas naujas Baltų Tarybos statutas.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE PROTESTUOJA

(Vilnius - New Yorkas, vasario 23. LIC) Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad 19 lietuvių pasiuntė Gorbačioviui atvirą protesto laišką dėl trijų lietuvių - Andriaus Tučkaus, Jono Protusevičiaus ir dr. Algirdo Statkevičiaus sulaikymą be pagrindo vasario 21 d. prie šv. Mikalojaus bažnyčios Vilniuje. 28 m. Tučkų bandė anksčiau areštuoti, jau vasario 14, kai jis fotografavo milicininkus ir draugovininkus, kurie brutaliai bandė išsklaidyti blaivininkų eiseną į Rasų kapines. Jį tada nuo arešto apsaugojo minia. Ekonomistą Joną Protusevičių pereitais metais grąšino atleisti iš darbo už dalyvavimą rugpjūčio 23 d. demonstracijoje. Dr. Algirdas Statkevičius yra Lietuvos Helsinkio grupės narys, besiruošias emigruoti į JAV-bes. Pateikiame pilno teksto vertimą iš rusų kalbos.

Vasario 14 d, milicija keletą kartų bandė sulaikyti Andrių Tučką, kuris dirba "Gegužės Pirmosios" farmacijos fabrike tiekimo skyriaus viršininku. Vasario 16 taksu sustojime, kuris randasi Didžiojoje gatvėje, Andrius buvo milicijos sulaikytas.

Milicija nustatė, kad Andrius "girtas". Vienok, kada pats Tučkus nuėjo į ligoninę (LIC pastaba: Jis kreipėsi į ligoninę 12 val. nakties, kada jį paleido milicija), tai gavo pažymėjimą, kad jis yra visiškai blaivas. Sekančią dieną turėjo būti teismas, bet teismas neįvyko. Vasario 20 d. milicija keletą kartų tikrino Andriaus Tučkaus dokumentus. Vasario 21 d. jis buvo milicijos sulaikytas netoli šv. Mikalojaus bažnyčios kartu su Vilniaus miesto Apželdinimo Tresto vyr. ekonomistu Jonu Protusevičium ir dr.

Algirdu Statkevičium.

Andriui Tučkui buvo paskirta administracinė bausmė - 10 parų arešto, Protusevičiui 13 parų arešto. Norim pabrėžti, kad Protusevičius prieš Vasario 16-tą, Lietuvos Nepriklausomybės dieną, buvo išsiųstas komandiruotėn į Latviją ir jokiose liaudies demonstracijose nedalyvavo. Algis Statkevičius yra JAV pilietis, todėl jį nubaudė "tikta" 30 rublių bauda. Algis Statkevičius papasakojo, kad Tučkus kaip ir Protusevičius laikėsi labai ramiai ir tyliai. Todėl milicijos tvirtinimas, kad jie abu neva įžeidinėjo praeinančius žmones ir necenzūriniais žodžiais keikėsi - yra aiškus melas. "Kaltė" Protusevičiaus yra tikta ta, kad jis dar būdamas nepilnametis tapo partizanų Lietuvoje. O už ką valdžia sufabrikavo "bylą" Andriui Tučkui, mums taip ir nesu-prantama.

Mes sveikiname jūsų pastangas pataisyti stalininio režimo valstybinę mašiną. Tačiau jaučiam savo pareigą jums pranešti, kad Stalino dvasia ir toliau plazdena virš mūsų Tėvynės Lietuvos.

Kunigai: Kun. E. Etkočius, kun. V. Prajara, kun. K. Gražulis, kun. Rokas Puzonas, kun. Vincas Vėlavičius, kun. Gustavas Gudavičius, kun. Jonas - Kastytis Matulionis.

Pasauliečiai: Jadvyga Biečiauskienė, Nijolė Sadūnaitė, Vytautas Jančiauskas, Antanas Terleckas, Algis Vaišnoras, Jonas Volungevičius, Petras Cidzikas, Vytautas Bogušis, Povilas Pečiūnas, Antanas Pipiras, Alfonsas Bumbulis, Bronislavas Poškus.

GRUBŲS UŽPUOLIMAI

Taip rengėsi senovės lietuviai miestelėnai

(Vilnius - New Yorkas, vasario 23. LIC)

Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, vasario 22 d. iš Lietuvos Gorbačioviui buvo pasiųsta protesto telegrama prieš grubius žmonių užpuolimus Vilniuje.

Vienas iš užpuoltųjų buvo pasižymėjęs Vilniaus dramos teatro dailininkas Vytautas Jančiauskas, kurį vasario 13 d. milicija griebė gatvėje; jam beperkant gėles. Ant galvos užmovė guminių maišą, įgrūdė į mašiną, ten primušė ir nuvežė į nežinomą patalpą. Toj patalpoj uniformuotas milicininkas koridoriuje jam nukirpo plaukus, trenkė per veidą su šiurkščia pirštine (nubrodino veidą), ir taip smarkiai davė per galvą, kad Jančiauskui buvo padaryta lengva galvos trauma. Jį pasodino į tamsią kamara, kur išlaikė keturias paras be valgio, duodant tik vandens. Jančiauskui pasakė, kad pats pavojingiausias ir didžiausias Lietuvos priešas yra Nijolė Sadūnaitė. Vasario 17d. jam vėl uždėjo maišą ant galvos, jį apstumdė, kažkur vėl nuvežė ir išmetė. Jančiauskas per dvi su puse valandos pargrįžo namo į Vilnių. Jis, tuo tarpu, buvo pereitais metais saugumo primuštas už dalyvavimą rugpjūčio 23 d. demonstracijoje.

Kitas užpuoltasis, Algis Vaišnoras, buvo sulaikytas ir sumuštas vasario 16 kartu su šimtais kitų. Vaišnorą suėmė po Vasario 16 d. vakarinių pamaldų šv. Mikalojaus bažnyčioje, kur laukė milicininkų - draugovininkų kordonas: žmonės turėjo eiti per milicininkų - draugovininkų taką, iš kurio pavienius asmenis įbauginimo tikslais atskyrė nuo minios išsiveždami. Vaišnorą nuvilko į mašiną ir ten jį suimušė taip, kad jam buvo įlaužti šonkauliai.

Vasario 13 d. Vytautas Jančiauskas milicijos darbuotojų buvo grubiai sumuštas, nukirptas plikai ir išlaikė jį be prokuroro sankcijos 4 paras be maisto, vien tik su vandeniu.

Vasario 16 d. žiauriai sumušė filologijos mokslų kandidatą Algį Vaišnorą ir Joną Volungevičių, taip pat šimtus kitų. Vasario 14, 20-21 d.d. prieštaraujant įstatymams, namų arešte buvo sulaikyti Sadūnaitė, Terleckas, Bogušis ir Cidzikas. Vasario 21 d. suėmė Andrių Tučką, Joną Protusevičių ir daugelį kitų. Ligoninės perpildytos sužeistais. Priimkite mūsų gilų pasipiktinimą. Pasirašo: Nijolė Sadūnaitė, Vytautas Bogušis, Jonas Volungevičius, Petras Cidzikas, Vytautas Jančiauskas, Antanas Terleckas. Atgalinis adresas Sadūnaitės.

(LIC)

VILNIUJE

Vilniuje yra leidžiamas rusų ir lietuvių kalbomis laikraštis "Vakarinės naujienos". Į užsienį šis laikraštis neišleidžiamas. Jo paskutiniame numeryje pranešta, kad šv. Mykolo bažnyčioje, po restauravimo, pradėjo veikti Architektūros muziejus. Bažnyčioje bus suruošta paroda "Lietuvių tarybinės architektūros raida".

TAURAGĖJE

Tauragės mieste pastatytas penktas devyniaaukštis namas. Jame apgyvendintos 54 šeimos. Mieste statomi dar penki gyvenamieji namai ir originalios architektūros muzikos mokykla.

Lietuvoje vyksta takoskyra tarp rimtų istorikų ir propagandistų Lietuvos istorijos klausimais. Rimtesni istorikai ir rašytojai reikalauja naujai vertinti Lietuvos praeitį, ir jau galima matyti kai kuriuos jų pastangų vaisius. Prasidėjus propagandos kampanijai, kuria siekiama nuvertinti Vasario 16 dienos reikšmę, istorikai Alfonsas Eidintas ir Aldona Gaigalaitė nurodė, kad Lietuvos Taryba nebuvo klusnus vokiečių įrankis, kad jos nariai iš tiesų siekė sukurti nepriklausomą valstybę. Gaigalaitė net nurodė, kad lietuvių daugumai gyvenimas Nepriklausomoje Lietuvoje buvo geresnis negu caro Rusijoje ar kaizerinėje Vokietijoje. Tačiau tuo pačiu metu sustiprinta vadinamoji ideologinė kova, ir kai kurie propagandistai kartoja senus ir vienašališkus šablonus apie Nepriklausomos Lietuvos kūrimą. Lietuvos okupavimo aplinkybes ir pokario metų partizanų kovas. Kai kurie išpuoliai itin kovingi. Juozas Jermalavičius teisina partizanų šeimų (ne pačių partizanų) trėmimus, nors pats Gorbačiovas spalio revoliucijos proga pabrėžė, kad Stalinas ir jo artimiausi talkininkai atsakingi už masines represijas ir neteisėtus veiksmus. Kitas tiesiog nesąžiningas išpuolis, tai sausio 19–20 d. "Tiesoje" paskelbti Vytauto Žeimanto straipsniai "Slaptosios vyskupo gyvenimo pusės", kurie baigiasi tvirtinimu, kad vyskupas Vincas Borisevičius (1887–1947) buvo "masinių žmonių žudynių talkininkas". Deja, Žeimantas ir Jermalavičius nėra vieninteliai taip rašantys Lietuvos spaudoje. Būtų tragiška, jei naujausių laikų Lietuvos istorija liktų už atvirumo ribų, taptų nepertvarkyto stalininio galvojimo tvirtove.

1944 m. vasarą priartėjus frontui, vyskupas Borisevičius nutarė nesi-traukti iš Lietuvos ir pasilikti su tauta sunkių išbandymų metais. Saugumas pirmą kartą suėmė vyskupą Borisevičių 1945 m. gruodžio 18 d. Suėmimo sąlygos buvo savotiškos. Religijų reikalų įgaliotinis jį iškviatė į Vilnių neva svarstyti svarbius Telšių vyskupijos klausimus. Vilniuje jis buvo sulaikytas, bet paleistas Kūčių dieną.

Po kiek laiko, 1946 m. vasario 4 d., saugumas įsakė vyskupui Borisevičiui vykti į Vilnių į vyskupų konferenciją. Lydėjęs jį saugumo pareigūnas jį nuvežė ne į vyskupų pasitarimą, bet į Saugumo rūmus. Nėra tikslų žinių apie vyskupo Borisevičiaus mirties aplinkybes. Nežinoma, kuo konkrečiai jis buvo kaltinamas. Valdžia vyskupo seseriai vėliau pranešė, kad jis mirė kalėjime 1946 m. spalio 12 d. Nepažymėta, ar tai buvo Vilniuje, ar už jo ribų. Gauta ir prieštaraujančių žinių, kad vyskupas Borisevičius buvo nuteistas myriop 1947 metų sausio mėnesį ir kad nuosprendis netrukus įvykdytas.

Saugumo paskelbtais parodymais mėginama sudaryti įspūdį, kad vyskupas buvo nuteistas už priešvalstybinius veiksmus, ypač už partizanų rėmimą. Tačiau iš paskelbtų duomenų aišku, kad jo ryšiai su partizanais buvo atsitiktiniai ir užsibaigė daugiau negu pusmetį prieš jo galutinį suėmimą. Tikrosios arešto priežasties reikia ieškoti kitur. Vietos valdžios nesugebėjimas numalšinti Lietuvos partizanų pasipriešinimą sukėlė Maskvos nepasitenkinimą. 1945 m. rugpjūčio 15 d., TSKP CK priėmė nutarimą dėl LKP CK trūkumų ir klaidų, priekaištavo, kad neveiksmingai kovojama su partizanais. Lietuvos komunistai pradėjo reikalauti, kad katalikai vyskupai viešai pasmerktų partizanus, ragintų juos padėti ginklus ir pasitikėti valdžios skelbiama amnestija. Tik "Mūsų Pastogė" Nr. 11. 1988. 3. 21

Kauno vyskupijos valdytojas Jokūbauskis pakluso valdžiai ir paskelbė atitinkamą kreipimąsi. Komunistai buvo nepatenkinti Vilniaus arkivyskupo Reinio pareiškimu, kuris neva buvo per daug abstraktus ir vartojo bendriausias frazes. Kaišiadorių vyskupas Matulionis griežtai atsisakė raginti partizanus išeiti iš miško ir legalizuotis, pareiškdamas netikis valdžios skelbiama amnestija. Lietuvos vyskupai buvo sukviesti į Vilnių 1946 m. vasario mėnesio pabaigoje specialiai svarstyti partizanų klausimą. Manytina, kad vyskupas Borisevičius buvo suimtas, dėl kitų vyskupų įbauginimo, kad jie vykdytų valdžios nurodymus. Tačiau valdžia nieko nelaimėjo. Arkivyskupo Reinio parengtą ganytojišką laišką sugrąžino su pastaba, kad laiškas esąs antitarybinis, net provokacinis, ir įsakė vyskupams išsiskirstyti.

Savo straipsnyje Žeimantas nemini šių aplinkybių, bet, nesigallėdamas pastangų, siekia sukurti kuo neigiamesnį vyskupo Borisevičiaus vaizdą. Griebiasi ir nesąžiningų priemonių. Pirmame straipsnyje Žeimantas plačiai rašo apie sovietinių aktyvistų ir žydų žudymą Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo pradžioje, pamini, kad kai kurie valdžios pareigūnai, kaltinami prisidėję prie žudymų, buvo vyskupų Borisevičiaus, Staugaičio ar Ramanausko (Žeimantas juos visus suplaka į vieną) pažįstami, ar kartais su jais susitikdavo, kad kai kurie kunigai išklausė myriop nuteistųjų išpažinčių, ir teigia, kad "masiniai Telšių gyventojų šaudymai vyko tyliai pritariant vyskupijai". Bet kiekvienas žmogus, perskaitys Žeimanto straipsnį, matys, jog nėra įrodymų, kad Borisevičius pritarė žudynėms. Pats Žeimantas tai irgi nujaučia, tad rašo apie tylų pritarimą ir ne kurio nors konkretaus vyskupo, bet vyskupijos aplamai. Taigi, jei ne vyskupas Borisevičius, tai gal vyskupas Staugaitis arba būsimas vyskupas Ramanauskas, ir jei jie to viešai nedarė, tai Žeimantas mėgina įtikinėti, kad jie juos, net karo metu mirusį vyskupą Staugaitį, taip gerai pažįsta, kad žino jų slapto mintis.

Žeimantas plačiai vartoja kai kurių kunigų ir partizanų parodymus apie vyskupą Borisevičių, lyg jie būtų nesuklastotos tiesos šaltiniai. Bet prisiminkime, kas išgavo šiuos parodymus ir kokiomis aplinkybėmis. Tai Stalino ir Berijos sėbrai, saugumo rūmuose tardydami ir kartais kankindami išvargusius, išalkusius žmones, kuriems grėsė mirtis. Ne visi kankinimus išlaikė, kaip jų neišlaikė ir į saugumo nagus patekę Lenino bendradarbiai. Prisimintina ir tai, kad tardytojas parašydavo parodymo protokolą ir jį suredaguodavo taip, kaip jam patikdavo, ir ar galėjo žmonės būdami kaliniams protestuoti, kad jis tavo žodžius iškreipė. Stalino laikais parodymai ir kaltės prisipažinimai igijo ypatingą reikšmę. Jie sudarė kaltinamojo akto šerdį, nes dažnai kitų konkrečių įkalčių nebūdavo. Todėl tardytojai žūt būt mėgindavo juos išgauti. Kalinio padėtis buvo nepakenčiama, ir Lietuvoje, kaip ir Sovietų Sąjungoje, paplito suprantamas polinkis kaltę už būtus ir nebūtus įvykius suversti mirusiam. Juk tuo jam nepakenksi, ir bent laikinai nuramins tardytoją. Nemaža dalis Žeimanto cituotų parodymų duoti saugumui po to, kai žmonės žinojo, jog vyskupas Borisevičius jau nužudytas. Pavyzdžiui, kanauninko Juodaičio ir kunigo Kielos parodymai duoti 1950 metais, kunigo Šapokos ir Šarūno Jazdausko, taip pat, po vyskupo mirties. O ką šie parodymai liudija? Kad vyskupas parašė kelis "antitarybinius" ganyto-

jiškus laiškus, kelis kartus susitiko su keliais besislapstančiais partizanais, kurių vienas, buvęs Plungės burmistras Misevičius, buvo senas bičiulis (ar turėjo jį išduoti?), suteikė jiems šiek tiek paramos. Pirmą kartą sutikęs partizanų vadą Kubilių, vyskupas patarė atsargiai veikti, antrą kartą paragino nesireikšti ginkluotais veiksmais, nes tai atnešią daug žalos. Kitaip tariant, kaltinimai labai menki, bet jie buvo keliami Berijos laikais, kada dešimtys ir šimtaiūkstančių nekaltų žmonių buvo nuteisiami dėl visokių išgalvotų priežasčių. Kiekvienas sąžiningas žmogus turėtų labai skeptiškai vertinti visus tų laikų parodymus, bet Žeimantas ne tik jais pasikliauja, bet iš to daro išvadą, kad vyskupas Borisevičius buvo masinių žmonių žudynių talkininkas, nors tam nėra jokio pagrindo ir tai yra, ko net Stalino saugumas savo metu neteigė. K.G.

N. TOLSTOJUS AUSTRALIJOJE

Viktorijos Pavergtų Tautų Komiteto pakviestas, Sydneyje, Melbourne ir Geelonge paskaitas skaitė grafas Nikolaj Tolstojus, tolimas garsaus rusų rašytojo klasiko, "Karo ir Taikos" autoriaus Levo Tolstojaus, giminaitis.

Tuo pačiu, galima pažymėti, kad Tolstojų šeima yra kilusi iš Algirdo pasiūsto valdyti Černigovą, Judrio ir jo dviejų sūnų. 1353 m. ten persikrikštijusių ir priėmusių kitus vardus.

Pavergtų Tautų Komitetas, turėdamas galvoje N. Tolstojaus Kanadoje išleistą spausdinį apie tariamų karo nusikaltėlių klausimus, kur autorius pasmerkia "raganų medžioklę" ir griežtai pasisako prieš sovietų įrodomos medžiagos priėmimą, manė, kad jo pasisakymai Australijoje būtų naudingi objektyviam karo nusikaltėlių klausimo svarstymui.

Jis kalbėjo apie savo patyrimus Izraelio teisme, kuriame jis buvo liudininkas Demjaniuko byloje. Vietoje apklausinėti, apie bylą liečiančius reialus, žydų teisėjai jį puolė ištisas tris valandas. Net kaltino, kad jis yra buvęs slaptas Gestapo agentas 1945 metais, pamiršdami, kad tada jis turėjo vos 10 metų.

Užklaustas, ar išduoti Izraeliui apkaltinti karo nusikaltimais, gali tikėtis tenai objektyvaus teismo proceso, jis atsakė kategoriškai, kad ne, nes Izraelyje teisingumas neegzistuoja, bent jau kuomet teisiami karo nusikaltėliai. Esą trijų ekspertų įrodyta, kad Demjaniuko asmens dokumentas atvežtas iš sovietų sąjungos yra suklastotas, o jis vistiek iš anksto yra pasmerktas.

Dažnai minėjo ir sovietų paprotį klastoti dokumentus. Tik čia jis visus esančius nusteibino rekomenduodamas, vis dėlto, priimti tą sovietų įrodomąją medžiagą. Dar daugiau, sakė, kad dėl to nėra ko per daug bijoti, nes teismai surasia, kurie dokumentai yra tikri ir kurie yra suklastoti. Tuo prieštaravo savo paties pareiškimams paskelbtiems Kanados spausdinyje ir net jo paties žodžiams pasakytiems toje pačioje kalboje. Jei asmuo sako, kad Demjaniukas sėdi Izraelio kalėjime tik dėl sovietų suklastoto dokumento, kurį žydai priėmė. Ir tuoj pat pataria priimti nebijant sovietų klastotės, tuo parodo visišką logikos trūkumą.

Aišku, toks Tolstojaus pareiškimas pakenkė jam pačiam. Kas gali tikėti žmogui, kuris vieną dieną sako taip, kitą visai priešingai? Lietuvių atstovo, jis čia pat buvo perspėtas dėl tokių pareiškimų žalingumo. Bet pakeisti savo žodžius jau buvo per vėlu, kadangi visa tai jau buvo įkalbėjęs televizijos kanalui.

Grafas Nikolaj Tolstojus

Iš dalies reikalas buvo šiek tiek pataisytas priėmimo, kada akivaizdoje parlamentarų ir spaudos žmonių, buvo užklaustas, kad paaiškintų jo nuomonės visiško pakeitimo priežastis, kas liečia sovietų neteisingumą. Taip pat, prašyta, kad paaiškintų, kaip gi teismai galėtų surasti, kurie dokumentai tikri ir kurie suklastoti, kadangi visiems žinoma, kad dar nėra jokių metodų tai padaryti.

Atkreiptas dėmesys ir į prieštaravimus sau pačiam, kada sako, kad nekaltas žmogus sėdi Izraelio kalėjime tik dėl sovietų suklastoto dokumento, ir pataria niekam nebijoti priimti sovietų kaltinimų įrodymus. Aišku, Tolstojui buvo labai nepatogu, nes aiškaus atsakymo neturėjo ir mėgino atsakymą pakeisti vien neloģišku kalbėjimu. Bet parlamento nariai ir spauda aiškiai pastebėjo, kad jis nesusigaušo šitame klausime, ar yra pakeitęs nuomonę dėl tik jam žinomų priežasčių.

Grįžtant prie karo nusikaltimų, reikia pridurti, kad mes turim pilną teisę ir pareigą reikalauti, kad pirmiausia įstatymas būtų pritaikomas visiems, kurie yra padarę nusikaltimus laikomus karo nusikaltimais, laike įstatyme minimo periodo.

Kai kurie australų gudruoliai teisininkai sako, kad sovietų liudytojai turės atvykti į australų teismus duoti savo parodymus, bet čia pat, lyg niekur nieko, pridėta: "nebent jie negalėtų atvykti dėl sveikatos stovio". Taip buvo jau Amerikoje. Visi liudytojai susirgo ir įrodomoji medžiaga buvo surinkta Sovietų Sąjungoje pagal KGB nurodymus.

Taigi čia neturėtų būti daleista, kad kitiems pataikaujanti mūsų valdžia, įvestų apgaulingą įstatymą. Tegul teisia, bet visus. Tegul liudija sovietų žmonės, bet Australijos teisme ir be išimčių.

Jei valdžia ir žydai nori vartoti sovietų dokumentus, tegul paaiškina, kaip jie atskirs tikrus nuo sufalsifikuotų. Deja, jie tam, kaip ir N. Tolstojus, neturi teigiamo atsakymo.

Dr. Jonas Kunca

PASITRAUKĖ IŠ VLIKO

Po devynių metų tarnybos, skiriuos iš dr. K. Bobelio valdybos su neramia širdimi, bet mano ilgesnis užsibuvimas savęs nepateisina. Tikiu, kad pasitraukimas paskatins jautrumą, budrumą, darbo našumą ir naujų jėgų įtraukimą. Linkiu naujai valdybai, kaip 1979 metais, ne save ar savo grupę atstovauti, bet remtis noru ir pajėgumu dirbti ir pasiūvesti Lietuvai bent tiek, kad Lietuvoje kovojančių okupuotųjų aukos nebūtų apvilto.

Esu dėkingas visiems, kurie stengėsi man padėti patarimais, darbu ir gerais žodžiais. Tikau, kad Jus, kaip ir aš, būsite jautrūs mūsų pavergtos Lietuvos ir VLIKO/ Tautos Fondo reikalsams.

L. Grinius

Rašo Jurgis Janušaitis

Lietuvių Bendruomenės vadovybė šiuos metus paskelbė Lietuvos nepriklausomybės metais. Šie metai yra sukaktuviniai – 70-tieji nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo. Minint jubiliejinus metus yra būtina giliau pažvelgti į praeitį, į ano meto tautos ryžtą, trumpą nepriklausomo gyvenimo laikotarpį, okupacijas, kurios jau penktą dešimtmetį besitęsia.

Šiuos metus įprasminėti, Lietuvių Bendruomenė organizuoja tris svarbius, didelius ir reikšmingus renginius: Pasaulio Lietuvių Kongresą, Pasaulio Lietuvių Seimą ir Tautinių šokių šventę. Visi renginiai vyks Kanadoje. Tai Lietuvių Bendruomenei, o drauge ir visai lietuviškai išeivijai didelių, bet labai prasmingų darbų metai.

Didieji užmojai prasidės Pasaulio lietuvių kongresu, š. m. birželio mėn. 24–27 d.d., Kanadoje, Toronte. Kongresui pasibaigus, sekančią dieną, birželio mėn. 28–30 d.d. iš viso laisvojo pasaulio renkasi Lietuvių Bendruomenės atstovai į Septintąjį seimą, kuris vyks taip pat Toronte, Kanadoje.

O po Seimo pats didingiausias savo apimtimi renginys – Laisvojo pasaulio lietuvių 8-toji Tautinių šokių šventė, liepos mėn. 3 d., Hamiltone, Kanadoje.

Taigi į Kanadą iš viso pasaulio susirinks kultūrininkai, apie 140 Seimo atstovų ir virš 2000 tautinių šokių šokėjų ir keliolika tūkstančių žiūrovų.

Iš šių renginių apimties galima spręsti, kiek čia reikės Lietuvių Bendruomenei darbininkų, ryžto, sumanumo, ir pinigų.

Apie šiuos renginius su mielais "Mūsų Pastogės" skaitytojais, bei visais Australijos lietuviais pasidalinsime mintimis atskirai.

Šį kartą stabtelėkime prie pirmojo didžiojo renginio – Pasaulio Lietuvių Kongreso.

Kongreso ruošai vadovauja du komitetai, pagrindinis organizacinis Amerikoje. Šiam komitetui vadovauja labai energinga visuomenininkė, PLB valdybos vicepirmininkė Milda Lenkauskienė iš Klevelando. Ten yra ir kiti komiteto nariai.

Kongreso techniškuosius ruošimo darbus vykdo Kanadoje tam sudarytas specialus komitetas, kuriam sumaniai vadovauja jau jaunosios kartos atstovė, didelė bendruomenininkė Rasa Kurienė. Be abejo, pirmininkėms talkina daug kitų komitetų narių. Darbas, kaip informacijos pasiekia, vyksta sklandžiai, manoma, kad kongresas savo paskirtį atliks šimtaprocentiniais.

Kiekvienam iš mūsų rūpi ką Kongresas svarstys, ko jis siekia, ar pateisina tokie kultūrininkų suvažiavimai.

Kongresas ypatingą dėmesį kreips į mūsų išeiviško gyvenimo aktualias problemas. Štai keletas Kongrese numatomų svarstyti temų: "Šeima – lietuviškumo stiprybė" – koordinatore Irena Lukoševičienė. "Rašytojas ir kūryba" – koordinatorių dr. Rimvy-

Milda Lenkauskienė
Pasaulio lietuvių IV-jo Kultūros kongreso ruošos komiteto pirmininkė

das Šilbajoris. "Teatras" – koordinatorių Jurgis Blekaitis. "Religijos reikšmė tautiniam išlikimui" – koordinatorių kun. Gediminas Kijauskas, S.J. "Muzika" – koordinatore Emilija Sakadolskienė. "Menas" – koordinatorių dr. Kęstutis Žygas. "Tautodailė" – Anastazija ir Antanas Tamošaičiai. "Lituanistika" referuoja dr. Antanas Klimas, dr. Bronius Vaškėlis ir dr. Jonas Račkauskas. "Išeivijos ir Tautos kūrybos sankryžoje" – koordinuoja dr. Vytautas Vardys. Kongresas prasidės įvadine "Tėviškės Žiburio" redaktoriaus kun. dr. Prano Gaidos paskaita. Kaip matome svarstomos temos aktualios, gyvybinės ir būtinos lietuvių bei kultūrinių vertybių išlaikymui.

Po ilgų svarstymų, įtempto darbo, Kongreso dalyviai turės progą pasigėrėti kultūriniais renginiais: literatūros vakaru, teatro spektakliu ir dainos bei muzikos koncertu.

Svarstymuose dalyvauja įvairių sričių specialistai, kultūrininkai ir vadovauja, kaip matome, taip pat mūsų iškiliai kultūrininkai, mokslo žmonės ir tų sričių žinovai.

Kongreso metu, dalyviai turės progą giliau susimąstyti apie mūsų tautinės kultūros raidą tiek išeivijoje, tiek tėvynėje.

Tautiniam išlikimui ir yra svarbu ugdyti, rūpintis savo kultūros ilgalaikiu išlikimu, bei jos puoselėjimu, nepamirštant įvairių sričių kūrėjų ir jiems teikiamos paramos.

Kongreso tikslas būtų – suglausti visus mūsų tautos išeivijoje kultūrinius išteklius, teikiant paramą patiemis kultūros ugdytojams bei kūrėjams. Gi suvažiavę kultūrininkai arčiau susipažins savo tarpe, atviriau pažvelgs į mūsų kultūrinio gyvenimo raidą, nustatys gaires ateities darbams.

Tikime, kad Kongresas bus darbingas. Dalyvių skaičiumi gausus, darbais – našus. O gal ir tolimosios Kengūrų žemės lietuviai kultūrininkai pakels sparnus Kongreso link. Smagu būtų jiems paspausti ranką. Paprastai į PLB Seimą atvyksta didelis būrys bendruomenininkų, o gal jų tarpe bus ir kultūrininkų, kurių jūs, mieli australiečiai lietuviai, nestokojate. Apie PLB Seimą pakalbėsime sekantį kartą.

AFGANISTANO STATISTIKA

Kiek žuvo sovietų kareivių per aštuonerius metus Afganistane?

Nei viename publicistiniame sovietų leidinyje, niekada nebuvo nurodytas nors ir ne visai tikslus skaičius apie sovietų nuostolius šiame kare, netgi ten prasidėjus, taip vadinamai, "viešumo" politikai. O kiek afganų žuvo per visą okupacijos laikotarpį! Deja, nei "Pravda" nei "Rasudonoji Žvaigždė" jums apie tai nepraneš.

Kiek buvo numušta sovietų lėktuvų, malūnsparnių, tankų ir kitos karinės technikos, kiek sovietų kareivių liko invalidais ir kiek perbėgo į partizanų pusę?

Juk pavyzdžiui, amerikiečių nuostoliai Vietnamo kare žinomi, buvo suskaičiuoti visi iki paskutinio kareivio. Betgi tai – Amerikoje, pas juos viešumas, matomai kitas....

Sovietų diplomatai Kabule, savo

Keliaujate į Lietuvą

Ar

VYKSTATE Į KULTŪROS KONGRESĄ KANADOJE
NEATIDĖLIOKITE! KELIONĖS TUOJ PABRANGS!
NORITE SUTAUPYTI? KREIPKITĖS Į MUS

GATEWAY TRAVEL

MES KALBAME IR RUSIŠKAI

48 THE BOULEVARDE, STRATHFIELD, 2135.

Tel.(02) 745 3333 Lic. No. 2 TA 000888

Darbo dienos: Nuo pirmadienio iki penktadienio.

Atsakome telefonu 24 valandas per parą

užsienio šalių kolegoms šnekėjo, kad neva iš "gana riboto karinio kontingento", jie vidutiniškai praranda (įskaitant belaisvius ir sužeistus) apie 30–40 žmonių per dieną, o tai sudaro vidutiniškai apie 13 tūkstančių į metus.

Vakarų pasaulio tyrinėtojai vidutiniškai yra paskaičiavę, kad sovietai per visus šiuos aštuonerius karo metus Afganistane, yra praradę 35 tūkstančius karių.

O jeigu tikėti pačių sovietų karininkų, kurie buvo užimti švino karstų išgabenimu iš Afganistano, tokių karstų buvo išvežta apie 50 tūkstančių!

Vienas iš sovietų kareivių, kuriam pasisekė perbėgti į partizanų pusę, pasakoja užsienio korespondentams, pereitų metų spalio mėnesį, kad rusų karininkai tarpusavyje skaičiuoja, jog kasmet Afganistane žūsta apie 10–20 tūkstančių rusų, ukrainiečių, latvių, lietuvių, estų ir kitų tautybių jaunuoliai.

Yra skaitoma, kad per visą karo laikotarpį, sovietų armija yra praradusi apie 3000 karinio transporto priemonių, įskaitant tankus, šarvuotus transporterius ir sunkvežimius.

Rusų karo gydytojai galvoja, kad

per visą okupacijos laikotarpį apie 100.000 sovietų kareivių ir karininkų yra gulėję karo ligoninėse, gydymui nuo Afganistane gautų tokių ligų kaip dizenterijos, šiltinė, virškinamojo trakto apnuodijimų ir choleros.

Per visą šio karo laikotarpį, Afganistane žuvo ne mažiau kaip 13 rusų generolų.

280 rusų kareivių buvo paimti į nelaisvę arba pabėgo pas partizanus. Mažiausiai 22 iš jų, buvo sušaudyti bandant bėgti iš Afganistano į Vakarų. Ir, deja, tik keturiolikai pavyko prasiveržti į Vakarų kur jiems buvo suteiktas politinis prieglobstis...

Sovietų ir afganų reguliarioji armija, per visus šio karo metus, prarado apie 900 lėktuvų ir malūnsparnių. Dalis jų buvo sunaikinta ant žemės – partizanų atakų į aerodromus metu.

Karas Afganistane pareikalauja iš sovietų karinio biudžeto 2 procentus kasmet.

Štai tokia "taiki" Sovietų Sąjungos politika. Štai toks nesikišimas į kitų šalių vidaus reikalus.

Vertimas iš "Edinene"

DĖL MŪSŲ BENDRUOMENĖS ATEITIES

B. Straukas

Lietuvių tauta savo ilgoje ir sudėtingoje istorijoje yra išgyvenusi sunkių laikotarpių: svetimų įtakų, karų ir okupacijų, o tai ir materialiai ir dvasiškai alino tautą ir vertė jos narius ieškoti laisvesnio ir ekonomiškai geresnio gyvenimo. Šia dingstimi, prasidėjo lietuvių emigracija į kitus kraštus, kur vykstanti industrinė revoliucija ir auganti pramonė galėjo aprūpinti masę atvykstančių svetimų šalių.

Pereito šimtmečio gale, ir šio pradžioje, tūkstančiai mūsų tautiečių atsidūrė už Atlanto, vadinamoje laimės šalyje – Amerikoje. Niekas jų ten nelaukė išskėstomis rankomis. Čia vyko negailestingas darbininkų išnaudojimas. Todėl daugelis naujųjų ateivių pateko į sunkias gyvenimo sąlygas, prarado sveikatą nespėję sau gerovės susikurti. Jų vaikai, išaugę svetimoje aplinkoje, vieni išsimokslinę, kiti likę paprastais fabriku darbininkais, prisitaikė prie vietinių sąlygų, dažnu atveju pakeitę savo pavardes suamerikonėjo ir dingo savajai tautai. Prieš II Pasaulinį karą, Jungtinėse Amerikos Valstybėse gyveno apie pusę milijono lietuvių kilmės amerikonių. Bet didžioji jų dalis save lietuviais nebelaikė, buvo užmiršę savo tėvų kalbą ir su lietuviais jokio ryšio neturėjo.

Emigracijoje atsidūrusių lietuvių

nutautėjimo procesui pristabdyti, buvo susirūpinta Lietuvos nepriklausomybės laikais. 1932 m. buvo įsteigta Draugija užsienio lietuviams remti. Šios draugijos tikslas buvo moraliai ir materialiai remti lietuvių emigrantus, išsisklaidžiusius visame pasaulyje. Draugijos iniciatyva 1935 m. Kaune buvo suauktas Pasaulio lietuvių kongresas kuris apsvarstė visą eilę su emigracija susijusių problemų. Kongresas užtruko kelias dienas. Jame dalyvavo virš šimto delegatų iš įvairių kraštų. Buvo įsteigta Pasaulio Lietuvių Sąjunga, kuriai buvo pavesta paruošti Sąjungos statutą. Buvo numatytas platus bendradarbiavimas tarp išeivijos ir nepriklausomos Lietuvos. Organizacinis darbas vyko intensyviai ir šioje srityje buvo nemažai pasiekta. Tačiau, netrukus Europoje prasidėjusi politinė įtampa ir pagaliau įsilepsnojęs II Pasaulinis karas, šią daug žadėjusią iniciatyvą sužlugdė.

Nauja lietuvių emigrantų banga susiformavo tik pasibaigus II Pasauliniam karui. Dešimtys tūkstančių lietuvių, atsidūrę pokario Vokietijoje, atsisakė grįžti į sovietų okupuotą Lietuvą. Jie taip pat negalėjo likti karo suardytoje Vokietijoje. Tarptautinės organizacijos sudarė sąlygas tarp kitų tautybių ir lietuviams

Nukelta į pusl. 6

"Mūsų Pastogė" Nr. 11. 1988. 3. 21 pusl. 3

Perkūnas – viena pagrindinių senovės lietuvių mitologijos būtybių, griauštinio, žaibo, audros įsmejinimas. Įvairiais vardais (bruzgulis, dundulis, dundusėlis, perkūnas, perkūno muzikantas, piktuolis, samadulis, trenktinis, velnio ratai ir kt.) žinomas iš istorijos, etnografijos ir tautosakos šaltinių. Perkūnas, kaip dievybės vaizdinys, yra atsiradęs prieš krikščionybės įvedimą ir išryškėja iš tikėjimų, patarlių, priežodžių, sakmių. Kad Perkūnas laikytas Dievu, patvirtina jam daryti įžadai, aukotos aukos, kalbėtos maldos. Perkūnas gyvenęs pulkiuose rūmuose debesyse; kai pradėdavęs važinėti, pasigirdavęs dundėjimas. Perkūno populiarumą senovėje taip pat rodo vietovardžiai (kaimas – Perkūniškiai, Perkūniškis, Perkūnai; kalnas – Perkūnkalnis; Perkūnos klonis); medžių (Perkūno Ažuolas), akmenų (Perkūno akmuo) vardai, žmonių pavardės, keiksmazodžiai.

Perkūno vaizdinys atsispindėjo ir lietuvių rašytojų V. Krėvės, Malronio ir kitų kūriniuose.

AŽUOLAS

Ažuolas – iki krikščionybės įvedimo Lietuvoje buvo vienas labiausiai garbinamų medžių. Ažuolų miškeliai buvo lakomi šventais, tikėta, jog juose lankosi dievybė – suasmeninta gamtos jėga Perkūnas. Kai kurie medžiai buvo vadinami Perkūno ažuolu. Pirmosios žinios apie ažuolo garbinimą Lietuvoje randamos metraščiuose ir kituose istoriniuose dokumentuose. Daugeli kartų mini ažuolynus kryžiuočiai, aprašinėdami savo XIII – XIV a. karo žygius į Lietuvą. Įvedus krikščionybę, ažuolo garbinimas kai kurių rašytojų liudijimu dar ilgą laiką išliko žmonių tarpe.

FIKUSAS

Bengalinis fikusas, galįs sudaryti tikrą mišką. Jo kamienas dažnai būna 10–20 metrų skersmens, o vienas fikuso medis gali turėti 800 kamienų.

Tokių medžių sandara labai įdomi. Iš centrinio liemens į visas puses auga daugybė storų šakų. Ant jų karo, tarsi

virves, šaknys. Pasiekusios žemę, jos greitai išsiskaido ir išleidžia daugybę ilgų ūglių. Fikusas vis plinta. Orinės šaknys sustorėja. Netrukus kamienai pasidaro nuo 5 iki 8 m. skersmens. Visame šiame ansamblyje vienas kamienas – pagrindinis, o greta auga nauji.

Senovės metraščių liudijimu, milžiniško fikuso šešėlyje nuo kaitros išsigelbėjo 6–7 tūkst. kariuomenės.

"MARIJA" PAVEIKSLŲ GALERIJOJE

Vilniaus paveikslų galerijos Goštautų koplyčioje pakabintas vienas seniausių Lietuvos altorinių paveikslų – Vilniaus bernardinų vienuolyno šv. Mykolo bažnyčios Dievo Motina. Legenda pasakoja, kad paveikslas rastas girioje, seno pastato griuvėsiuose. Atiduotas Vilniaus bernardinams ir padėtas vienuolyno koridoriuje. Kartą, kai prieš jį meldėsi žmogus, paveikslas prabilęs ir pareikalavęs sau didesnės pagarbos. Tada jį perkėlė į vienuolyno bažnyčios altorių. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kancleris Leonas Sapiega 17 a. pradžioje

pastatė Vilniaus bernardinams vienuolyną ir švento Mykolo bažnyčią ir išprašė iš bernardinų šį paveikslą naujai bažnyčiai. Legenda mini, kad Leono Sapiegos prašymu nežinomas dailininkas šv. Petro ir šv. Povilo vietoje nutapęs klūpančius prie Marijos kojų šv. Pranciškų ir šv. Bernardą.

Ilgą laiką žmonės paveikslą garbino kaip stebuklingą, apsaugantį nuo ligų ir gaisrų. 1750 metais jis karūnuotas dviem auksinėmis karūnomis, atvežtomis iš Romos. Aušros Vartų Marija karūnuota 1927 metais. Paveikslą dengė sidabriniai paausuoti apkaustai. Karūnų ir apkaustų likimas nežinomas. Karūnavimui paveikslą ruošė Krokvos bernardinų vienuolyno dailininkas Jonas Antanas Kondratavičius (ant paveikso yra jo parašas), ta proga nukopijavęs paveikslą graviūroje.

Pokario metais paveikslas pateko į Vilniaus šv. Dvasios Dominikonų bažnyčią, o 1973 metais Vilniaus kurija jį perdavė Dailės muziejui.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

Lietuvių rašytojų draugijos nariai korespondenciniu balsavimu, labai didele balsų dauguma pritarė siūlymui Bernardą Brazdžionį pakelti LRD garbės nariu. Pagal Draugijos įstatus garbės nariais keliami už ypatingą įnašą lietuvių literatūrai ir nusipelnę Draugijos veiklai. Bernardas Brazdžionis ilgus metus vadovavo Draugijai, jo poezija okupuotoje Lietuvoje nespausdinama, tačiau perrašinėjama ir deklamuojama.

Kiti, anksčiau pakelti, LRD garbės nariai – Vytautas Alantas, Povilas Gaučys, prof. Georges Matore, prelatas daktaras Juozas Prunskis, Stasys Santvaras ir Jonas Žmuidzinas.

BŪNA IR TAIP

Kovo mėnesio 14 dieną buvo išleista paskutinė dienraščio "The Sun" laida. Dienraščio savininkai pranešė, kad 130.000 tiražas nepajėgė apmokėti išlaidų ir per metus atnešdavo iki 20 milijonų dolerių nuostolio.

Septyniasdešimt septynerius metus ejęs dienraštis užsidarė. Apie 500 darbininkų neteko darbo.

E. Simpson, aštuoniasdešimtmetė Sydnejaus gyventoją, ištisą 40-metį, miesto centre pardavinėjo "The Sun". Ir štai kovo 15 dieną, ji padarė paskutinį biznį – visą dieną pardavinėjo paskutinės laidos dienraščio egzempliorius po 1 dolerį! Paklausta, ką ji galvojanti apie tokią "The Sun" gyvenimo pabaigą, E. Simpson atsakė: "Tik Dievas yra amžinas šių laikų biznio pasaulyje".

"Glasnost tango"

orkestrui diriguoja maestro Gorbačiovas, smulkais griežia partijos centro komitetas, pučiamaisiais – raudonarmiečiai, o šokio taktą mušamaisiais duoda KGB – istai

Juozas Žygas, Dirva

SUNYKUSI ILIUZIJA

Tęsinys

– Einam šiandien į kavinę, – pasiūlė žmona.

– Tingiu, nemėgstu.
– Tu norėjai susipažinti su Raukiu.
– Galiu eiti.

Kavinėje Raukis stipriai paspaudė Spruogio ranką ir net kaukštelėjo kulnais. Prie stikliuko, sustingęs nejaukioje pozoje, jis mikčiojo, – aišku, varžėsi. Jo pilka eilutė ir beveik virtęs virvele kaklaraištis rėkiančiai reikalavo pakaitos. Tas dar labiau pabrėžė Spruogio brangius marškinius, dailiai pasiūtą iš angliškos madingos medžiagos eilutę ir jo beveik elegantišką laikyseną.

Spruogienė visai nejučiom turėjo palyginti du vyriškius ir padaryti nepalankią rašytojui išvadą.

– Atsiprašau, kokią fakultetą jūs baigėt?

– Išklausiau teisių fakultetą, bet...
– Neišlaikėt visų egzaminų.
– Reikia užsidirbti pragyvenimui... Ne taip lengva.

– Tarnaujat?

– O, jeigu aš turėčiau tarnybą! Verčiuos tik iš honorarų. Moka menkai ir ne viską spausdina...

– Dabar, kai gavot premiją...

Raukis taip mostelėjo ranka, kad numetė šaukštelį ir vos neapvertė stalo.

– Aplopiu skolas, ši tą įsitaisiau, ir viskas.

Spruogienė pasikalbėjimo neklausė, tik dairėsi į publiką.

Mūsų banke yra laisva vieta. Raukis nervingai patraukė peleninę, pastūmėjo atgal kėdę, uždėjo koją ant kojos. Jo lūpos virpėjo lyg sulaikydamas žodžius. Pagaliau ryžosi prabilti.

– Pone direktoriau, – tarė drebančiu, maldaujančiu balsu, – atsiprašau, manęs nepažįstat, bet... ar negalėčiau dirbti toje vietoje?

– Vargu ar tiks. Tik trys šimtai atlyginimo.

– O!.. Juk tai...

Direktorius kažką pasvarstė, paskui perskrodė žvilgsniu rašytoją.

– Rekomendaciją turit?

– Nežinau... Jeigu vyriausiojo redaktoriaus...

– Valiūno?

– Taip.

– Pažįstu. Jei gerai atestuot... Bet, kol priprasis prie darbo, turėsit pasitenkinti mažesne alga – pustrečio šimto.

Pašokęs Raukis net dvigubai susilenkė.

– Dėkui, pone direktoriau, dėkui! Duodu garbės žodį, stengsiuosi iš visų jėgų...

Spruogienė nuobodžiavo. Jai nepa-

tiko nei publika, nei orkestro grojami dalykai. Ji vyrą tiesiog ištraukė iš kavinės ir paliko spinduliuojantį Raukį. Gatvėje paklausė:

– Ar iš tikro gali duoti tarnybą Raukiui?

– Aš tuščiai nežadu, – sausai atšovė Spruogis.

Jau kitą dieną kurjeris įvedė Raukį į Spruogio kabinetą. Direktorius perskaitė rekomendaciją ir tik po to paprašė atsistoti.

– Pamiršau pasakyti vieną dalyką. Mūsų bankas – rimtas. Rašymas, ypač periodikoje, gali sukelti tam tikras komplikacijas ir, apskritai, nepatogu... Jeigu norit tarnauti, tai...

– Sutinku nerašyti. Baigsiu laikyti egzaminus, gausiu diplomą...

– Tas būtinai reikalingas... Beje, dar turiu priminti... Dabar aš būsiu jūsų viršininkas... Mano žmona...

Raukis raudonai nutvisko tartum liepsnos nušviestas.

– Pone direktoriau, garbės žodis, aš nieko... Jeigu kokie plepalai...

– Nesuprantat manęs. Tarp viršininkų ir pavaldinių turi būti tam tikras atstumas. Tik!

– Klausau, pone direktoriau.

Iš tarnybos Spruogis nėjo tiesiog namo, bet užsuko į parduotuvę. Jis ten sugaišo pusvalandį. Parduotuvės savi-

ninkas jį palydėjo iki durų.

Jau prie namo direktorius pats sau sumurmėjo:

– Sunaikintą iliuziją reikia kompensuoti gabaliuku realybės.

Žmona buvo pasipūtusi.

– Kodėl vėluoji? Tarnaitė skundžiasi...

Bet jis tik intriguojančiai šypsojosi.

– Tai tu kalta. Eliutei pravartu lauktuvės.

Ir padavė futliarą. Ji greitai atidarė, ant balto atlaso gulėjo žiedas. Storame platinos apvade spindėjo mažo žirnio didumo briliantas, jį, lyg planetos saulę, supo skaidrūs kristalėliai.

Prie deserto jis nutraukė žmonos gyvą, ilgą bet miglotą pasakojimą apie kažkokią draugę.

– Na, tai įsodinau į banką tavo protežę.

Truputį sumišus, ji teisinosi:

– Joks jis mano protežė... Tolimas pažįstamas.

– Juokauju. Pagailo man jo. Antra vertus, reikia paremti literatūrą.

...Vakare Spruogis taip išiskaitė statistikos knygą, kad žmona turėjo kelis kartus paraginti:

– Gana jau, laikas miegoti...

Pabaiga.

Lietuvos Šaulių Sąjungos įkūrėjo Vlodo Putvio - Putvinskio minėjimas įvyko kovo mėnesio 13 dieną lietuvių namuose, Bankstowne.

Minėjimą pradėjo Dariaus ir Girėno šaulių kuopos pirmininkas S. Pačėsa. Minėjimas buvo skirtas V. Putvio - Putvinskio 59-osioms mirties metinėms ir visiems šaulių dalinio šauliams, kurie jau pasitraukė iš mūsų tarpo.

Invokaciją skaitė prelatas P. Butkus, gerai paruoštą, įdomią paskaitą skaitė "Mūsų Pastogės" redaktorius

JAUNIMO KONGRESO ATGARSIAI

Rašo Janina Vabolienė

Daug buvo rašyta apie P.L.J. Kongresą jam ruošiantis, artėjant ir pagaliau, iš keturių pasaulio kampų, Australijon suvažiavus lietuviškam jaunimui. Prie kongreso įgyvendinimo, daugiau ar mažiau prisidėjome ir mes visi, tad buvo visai natūralu, kad norėjosi išgirsti šį bei tą apie jau vykstantį kongresą.

Spaudoje daugiausiai buvo rašoma apie: kas skaitys paskaitas, kur jos vyks, kiek jaunimas ir kongresas kainuos bendruomenei! Buvo, taip pat, rašoma, kad vyresnioji karta nėra labai pageidaujama simpoziumuose, - trukdys... Ką darysi. Antra vertus, kelią į Canberą ir Sydney irgi ne veltui, o priedo, jei neteks nieko matyti ar girdėti... Bet, kai jaunimas suvažiavo į Roseworthy stovyklą ir dar nepertoliausiai nuo Adelaidės, žingeidumas ir noras nors trumpam pajusti kongreso atmosferą bei pamatyti lietuviško jaunimo išsivijoje veikliausius atstovus, (ir gal su jais net pasikalbėti) nugalėjo visas statomas ar įsivaizduojamas kliūtis.

Tad vieną gražią priešpiebę, Adelaidės lietuvių radijo vadovai (Janina Vabolienė ir Leonas Gerulaitis) nuvyko į šią viliojančią stovyklą, kad savo pačių akimis galėtų pamatyti kas ten vyksta ir vėliau savo išpučius perduoti radijo klausytojams.

Stovyklos šiais laikais kitokios. Nesimato boluojančių palapinių ir laužai teliepsnoja dalyvių vaizduotėje o ne stovyklautojų apsuptoje aikštelėje po žvaigždėtų dangumi. Bet ar tai svarbu? Akinančiame australietiškos saulės mirgėjime plėvesuojančios įvairiaspalvės vėliavos, o ypač lietuviškoji trispalvė, atvykusiam praneša, kad čia vyksta kažkas nepaprasto! Praneša, kad čia yra susibūres lietuviškas jaunimas, norintis pasidalinti veiklos patyrimais, užmegzti naujas draugystes, kontaktus, sustatyti naujus savo veiklos planus. Stovyklai parinkta vieta atrodo neblogai, gal net didingai. Pastatų daug ir nemažai. Visur tyla ir tik vienas kitas jaunuolis ar spaudos bei radijo darbuotojas praeina žvyruotu taku, tik viena kita varna sukranksi, žiūrėdama iš svyruojančio eukalipto viršūnės į nelaukiamą atsirusius žmones. Kur ne kur, nuošaliame pavėsyje sėdi grupelės diskutuojančio jaunimo, bet dauguma viduj - klasėse, kur vyksta didesnioji dalis paskaitų.

Neužilgo pamatėme, takeliu ateinantį, būrelį jaunimo. Tai Australijos atstovė, adelaidiškė Danutė Baltutytė su būrelių atstovų, kurį ji pažadėjo suorganizuoti, mūsų numatytam pasikalbėjimui. Malonu, kad jaunimas toks punktualus, dar maloniau, kad nereikia patiems ieškoti po visus pastatus išsisklaidžiusių kongreso dalyvių. Susidare laisvą kambarį, susėdome rateliu aplink sustatytus aparatus ir pradėjome draugišką pokalbį. Paprašyta, Danutė supažindino su penkiais, įvairius kraštus atstovaujančiais at-

V. Augustinavičius. Ellėraščius paskaitė S. Pačėsa, A. Savickienė, o J. Mušcinskienė su A. Savickiene drauge padainavo. Pabaigoje minėjimo, visi susirinkę pažiūrėjo, šaulio Pr. Sakalausko paruoštą specialiai šiai dienai, filmą "Tėvyne mano". Filme matėme šokių grupę "Sūkurys", "Svajones" iš Melbourne, "Sutartinę", A. Savickienės ir J. Mušcinskienės duetą, chorą "Daina". Loteriją pravedė S. Pačėsa ir D. Ankienė.

S.P.

stovais, tai: Darius Sužiedėlis - U.S.A. Washington), Analia Gaidimaukaitė - Argentina, Klarisė Bacevičiūtė - Brazilija, Diana Stasiukynaitė - Kolumbija ir Danutė Grajauskaitė - Kanada. Pridėjus Australijos atstovę Danutę Baltutytę, turėjome šešis jaunus lietuvius, kurie su entuziazmu ir laisvai atsakinėjo į įvairius mūsų jiems statomus klausimus. Į klausimus jie atsakinėjo pasirinkdami, kartais tik po vieną, o kartais visi turėjo ką nors atsakyti į jiems įdomų klausimą.

Kaip radijo atstovai, pirmiausiai pradėjome mums aktualiu klausimu - radijas.

- Įdomu žinoti ar lietuviškas jaunimas atkreipia dėmesį į lietuviškos veiklos šaką, radiją? Ar klausio jos, ar ruošiasi radijo programų pravedimui ir ar daug jaunimo įsijungia į šį darbą? - Amerikoje, išsivijos jaunimas nedaug prisideda prie radijo darbo, bet jaunimas, jau vėliau atvykęs iš Lietuvos, taip. Vašingtone pav. Amerikos balso mes negirdime, bet esu daug kartų lankęsis stotyje ir pažįstu radijo darbuotojus.

- Kanadoje, Toronte ir Hamiltone yra transliuojama programa lietuvių kalba, prie kurios paruošimo prisideda ir jaunimas. Čia, kaip ir Australijoje, valdžia remia mūsų radijo laidas. Taip pat Kanadoje naudojamas Vatikano radijo, kurio bangomis programa yra pertransliuojama į Lietuvą. Dabar, kongreso metu Studijų Dienose ir stovykloje mėginame kas antrą vakarą įrašyti į jų bangas kas vyksta čia.

- Pietų Amerikoje lietuviškas radijas veikia tik Urugvajui. Argentinoje ir Brazilijoje, nuolat kylantys radijo mokesčiai jį privertė užsidaryti. Lietuviai nepajėgia jo išlaikyti.

- Šio kongreso šūkis, kaip žinome, yra "Tautos likimas mūsų rankose". Kaip jūs tai įsivaizduojate ir kokių būdu galvojate tam likimui padaryti įtaką?

- Norime pabrėžti, kad tas šūkis nėra skirtas vien išsivijos lietuviams. Jis taip pat yra taikomas ir Lietuvoje esantiems lietuviams. Studijų Dienų metu sudarėme veiklos projektą, kuris buvo surašytas į knygą, ir kiekvieno krašto atstovui buvo paskirtas darbas kurį jis ar ji, turės atlikti per ateinančius 3-4 metus. Tai yra konkretūs projektai, kuriais mes galvojame padėti mūsų tautai. Tai mūsų įtaka tautos likimui.

- Prof. T. Venclova vienoje savo paskaitoje kalbėjo apie bendradarbiavimą su Lietuva ir to bendradarbiavimo naudą. Išsivijos lietuviai galvoja ir pasisako gan įvairiai dėl bendradarbiavimo su Lietuva. Ar šis klausimas buvo iškeltas jūsų Studijų Dienose ir kokia yra jūsų nuomonė?

Tęsinys

"Mūsų Pastogės" Nr. 12.

125-tųjų Maironio gimimo metinių proga, vidurinė Betygalos mokykla buvo pavadinta jo vardu, jaukiame kambarėlyje atidarytas Jono Mačiulio - Maironio muziejus, kurį dabar lanko rajono gyventojai, svečiai iš įvairių Lietuvos kampelių. Juos sutinka vyresniųjų klasių moksleivės, pasakojančios apie Maironio poezijos medį, sulapojusį prie Dubysos. Muziejuje yra Maironio kūrinių rankraščių, jo stalelis, žvakidė ir kėdė. Muziejų meniškais dirbiniais išdailino liaudies meno meistras Aloyzas Pacevičius su sūnumi Aloyzu. Sienas puošia Maironio poezijos motyvais sukurti raseiniškių liaudies meistrų sukurti paveikslai "Maironio tėviškė". "Kaip puikūs slėniai", "Ten kur Dubysos mėlyna juosta"... Maironio mokyklos direktorius Arvydas Bradulskis džiaugiasi gausiais lankytojais.

"Tiesos" korespondentas Algimantas Budrys, lydėjęs Vilniaus operos ir baletu išvyką į Lenkijos sostinę, aprašė gastroles keliuose ilguose straipsniuose. Grįžęs iš Varšuvos jis parašė, kad per spaudos konferenciją Varšuvoje, Sovietų ambasados sekretorius Vasilijus Zujevas jam pasakė: - Jūsų visos operos skambės lietuviškai? Kažin, ar tai turės pasisekimą...

O pirmą vakarą, po V. Klovos operos "Pilėnai" garsūs plojimai truko kelio liku minučių... A. Budrys rašo: "galėjai pagalvoti - iš mandagumo... Tačiau kai tokios ovacijos ėmė kartotis po kiekvieno spektaklio, vis tvirtiau imdavai įsitikinti: tai - įvertinimas, pripažinimas".

Varšuvos operos teatras statytas daugiau kaip prieš pusantro šimto metų (1833 m.), jame telpa du tūkstančiai žiūrovų. Per aštuonias dienas lietuviai jame parodė septynias operas bei baletus. Visos vietos būdavo užimtose, o kai kada jų pritrūkdavo. Tuomet žiūrovai klausydavosi ir žiūrėdavo stovėdami. Spaudos atsiliepimai buvo aukščiausio laipsnio. Buvo išryškinamos ne tik solistų teigiamybės, bet komplimentai sakomi ir dirigentams, orkestrui, chorui, režisieriui, dailininkui.

"Tribuna ludu" rašė: V. Belinio opera "Norma", kurioje pagrindines partijas atliko N. Ambraziūtė ir I. Milkevičiūtė, tapo vienu ryškiausių pastarųjų metų Lenkijos kultūrinių įvykių". Apie baletą labai šiltai atsiliepė Varšuvos Didžiojo teatro baletu direktorė Marija Kżyškovska.

Juozo Grušo premija dabar kasmet įvertinami geriausi nauji originaliosios dramaturgijos kūriniai. 1986 m. premija paskirta Sauliui Šalteniui už pjesę "Lituanika", kurią Vilniaus jaunimo teatre šį sezoną žiūrovams ruošia rež. E. Nekrošius. Juozo Grušo 1987 m. premiją laimėjo Kazys Saja už pjesę "Žemaičių piemuo (septyni paveikslai iš vysk. M. Valančiaus gyvenimo)". Pjesei panaudoti autentiški XIX š. dokumentai. Į savo kūrybinius planus jį įtraukė Klaipėdos dramos teatras.

VI-ją Vilniaus ekslibrisų parodą 1987 m. gruodžio pradžioje surengė Knygos bičiulių draugija ir Lietuvos dailininkų sąjunga. Ši paroda yra tradicinė, Vilniuje rengiama kas dveji metai. Su knygų ženklais parodoje dalyvavo 48 baltiečiai dailininkai ir dailininkas A. Azizovas, svečias iš Azerbaidžano. Šeštosios knygos ženklų parodos premijų laureatais tapo trys dailininkai - estė Kiulikė Jarvila, latvė Velta Ivanova ir lietuvis Antanas Kmieliauskas.

Tragiškai baigėsi Irkutske gyvenusios džazo muzikų šeimos bandymas pabėgti į Vakarų. Septyni broliai Ovečkin, gerai žinomi Sovietų Sąjungoj kaip "Septynių Simonų" džazo grupė, kartu su savo motina ir trimis seserimis ginkluoti įsėdė į keleivinį Tupolev lėktuvą, skridusį iš Irkutsko į Leningradą. Pagrobę lėktuvą, įsakė pilotui skristi į Londoną, bet šis susisiekė su oro linijų vadovybe žemėje. Paaaiškinęs, kad leidžiasi Suomijoje, nutūpė rusų karinėje bazėje netoli Leningrado. Rusų kariams šturmuojant lėktuvą, susišaudymo metu žuvo du iš brolių, jų motina, lėktuvo palydovė ir dar du keleiviai.

Kovo 9 d. Frankfurte mirė buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Kurt Kiesinger, sulaukęs 83 m. amžiaus. Buvęs Baden - Wuerttemberg ministru pirmininku, Kiesinger buvo išrinktas kancleriu 1966 m., kaip krikščionių demokratų kandidatas, bet pralaimėjo rinkimus 1969 Willy Brandt vadovaujamai koalicijai.

Kovo 8 d. lenkų policininkai lazdomis apdaužė demonstruojančius studentus Krokovoje, trumpam areštuodami apie 100 studentų. Studentų demonstracijos Varšuvoje, Dancige ir Vroclave praėjo gana ramiai. Demonstrantai reikalavo, kad valdžia pripažintų nepriklausomą studentų sąjungą.

Šveicarijos Alpėse, netoli Klosters, sniego griūtis palaidojo dalį beslidinjančio Valijos kunigaikščio Čarlio grupės. Žuvo artimas kunigaikščio draugas mjr. Hugh Lindsay, o kitą grupės dalyvį, atkastą iš sniego su sulaužytais kojomis, pasisekė atgavinti. Pats D. Britanijos sosto įpėdinis vos išvengė mirties.

Austrijos kancleris dr. Kurt Waldheim, kalbėdamas per televiziją 50 metų nuo Austrijos "Anschluss" proga, atsiprašė valstybės vardu už austrų padarytus nusikaltimus nacių tarnyboje. Jis paminėjo, kad ir jo tėvas buvo Gestapo persekiojamas.

Egiptas reikalauja, kad anglų lordas gražintų egiptiečiams apie 300 neįkainuojamos vertės senienų, neseniai užtikto lordo šeimos rezidencijoje, Highelere pilyje. Dabartinio Carnarvon grafo, šios pilies pono, senelis 1922 m. atrado Faraono Tutankhamono kapą, bet greit pats mirė. Paslaptimis aplinkybėmis greit išmirė ir kiti ekspedicijos dalyviai.

Indonezijos prezidentas Soeharto išrinktas penktai penkių metų kadencijai. Nežiūrint opozicinės partijos palaikomos musulmonų, visų pastangų į viceprezidentus praversti savo pirminką Jarlani Naro, šios pareigos atiteko valdančios Golkai partijos pirmininkui Sudharmono.

Kinijos ir Vietnamo karo laivai susišaudė netoli salų Geltonojoje jūroje, į kurias abi šalys reiškia savo pretenzijas. Tas negyvenamas salas nori savintis ir Taivanas bei Filipinai.

Kanados vyriausybė pranešė, jog Calgary po olimpinų žaidimų Rumunijos sportininkų treneris Dumitru Focseanu pasiprašė politinio pabėgėlio teisių.

Azerbaidžano demonstracijų metu buvo užmušta 17 žmonių ir sužeista 70, praneša Maskvos disidentų šaltiniai.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ SPORTO KLUBO "KOVO" JAUNIAI

Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę:

J. Birekaitė, J. Ankutė, A. Dičiūnaitė, D. Dičiūnaitė, R. Kent, G. Karpuškaitė ir treneris S. Karpuška. Antroje eilėje: E. Viržintas, A. Lašaitis, D. Biretas, D. Ankus, M. Venclovas, J. Gudaitis, P. Gudaitis, A. Legge, J. Karpuška.

"Kovo" jaunieji krepšininkai treniruojausi, kiekvieną šeštadienį Condell Park stadione.

METINIS SUSIRINKIMAS

Metinis Adelaidės lietuvių sporto klubo "Vytis" narių susirinkimas įvyks balandžio mėn. 17 dieną, sekmadienį, Lietuvių namuose, Norwood 2 val. 30 p.p.

Susirinkimo darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo kvietimas.
3. Mandatų komisijos sudarymas.
4. Klubo pirmininko pranešimas.
5. Iždininko pranešimas.
6. Apylinkės Kontrolės komisijos akto skaitymas.
7. Diskusijos dėl pranešimų ir veiklos tvirtinimas.
8. ALFAS

pirmininko J. Jonavičiaus pranešimas apie pasiruošimo darbus 3-čiosioms Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėms, kurios įvyks Adelaidėje, Kalėdų švenčių metu. 9. Klausimai ir sumanymai. 10. Susirinkimo uždarymas.

Visiems klubo nariams dalyvavimas būtinas, taip pat kviečiame dalyvauti susirinkime sporto mėgėjus ir sporto veiklos rėmėjus.

"Vytis" valdyba.

III PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ ORGANIZACINIS KOMITETAS

P R A N E Š I M A S

Pereitos Sporto Šventės metu Geelonge, Australijos lietuvių sporto klubų atstovai pavedė P.L.S.Ž. Organizaciniam Komitetui, lėšų telkimo tikslu, pravesti Australijos lietuvių tarpe 5000 bilietų loteriją, po 1 dolerį už bilietą.

Bilietai bus pradėti pardavinėti balandžio pradžioje, loterijos laimingųjų bilietų traukimas, įvyks Adelaidės Lietuvių namuose, liepos 17 dieną. Juos pardavinės Australijos lietuvių sporto klubų skirti asmenys Brisbanėje, Sydnejuje, Hobarte, Canberroje, Geelonge, Melbourne, Adelaidėje ir Perthė.

Loterijoje yra devyni fantai, \$2080 vertės. Pirmas prizas yra \$500, antras \$400. Daugumą fantų suaukojo Australijos lietuvių sporto klubai. Du fantus \$250 vertės padovanojo adelaidiškai V. ir J. Vosyliai, už ką jiems reiškiamas nuoširdžią padėką.

Mes tikime, kad Australijos lietuviai parems mus, išgydami loterijos bilietų ir tuo padės mums surengti žaidynes, kurios liktų ilgą laiką užjūrio ir Australijos dalyvių bei žiūrovų atmintyje.

Visiems loterijos bilietų pirkėjams iš anksto nuoširdžiai dėkojame!

F U T B O L A S

3:1. Šias rungtynes stebėjo apie 10 tūkstančių futbolo mėgėjų. Dar visai netolimoje praeityje New Zealand komanda buvo laimingesnė savo kovose su Australijos futbolininkais.

Šiuo metu dar nėra visai aišku kas gi vyks į Olimpiadą Seoule. Antrame susitikimų ture Australijos futbolo komanda turės dėti visas pastangas pasiekti pergalei prieš Izraelio komandą, ir išsikrovoti teisę dalyvauti Olimpiadoje. Tikėkimės, kad taip ir bus.

Australijos ir New Zealand futbolininkų susitikimas baigėsi rezultatu "Mūsų Pastogė" Nr. 11, 1988. 3. 21

M A R A T O N A S

Sydnejus - Melbournas šių metų bėgimo maratone dalyvauja 43 bėgikai - 31 australas ir 12 kitataučių, jų tarpe 3 moterys.

Y. Kauras, kuris 1985 m. ir 1987 m. yra laimėjęs maratoną, šiemet norėdamas įrodyti, kad graikai nenugalimi, pradės bėgti visa valanda vėliau kitų.

K R E P Š I N I S

Jau yra atrinkta 18 Australijos krepšininkų kurie sudarys olimpinę komandą. Priešolimpinės treniruotės vyks Canberroje.

Australijos Krepšinio Federacija stengiasi, geresnio pasiruošimo tikslu, pasikviesti kitų šalių krepšinio komandas, treniruočių pobūdžio varžyboms. Šiuo metu, jau yra pažadėję atvykti Čekoslovakijos ir Nebraskos universiteto rinktinės. Pasitarimų etape yra klausimas ar galės Australijon atvykti JAV ir Sovietų Sąjungos rinktinės. Šių komandų tikimasi sulaukti rugpjūčio, rugsėjo mėnesiais.

A. Svaldenis, kuris žaidžia aukščiausios lygos "Sydnejaus Kings" komandoje, į Australijos olimpinę krepšinio komandą nepateko.

DĖL MŪSŲ BENDRUOMENĖS

tkelta iš pusl. 3.

emigruoti į kitas šalis. Didžioji dalis lietuvių pasuko į Amerikos žemyną. Mažesnė mūsų tautiečių dalis išsibarstė įvairiose kraštuose, įskaitant ir lietuvių emigracijai beveik nepažįstamą Australiją.

Kai pirmą kartą emigracijai atsparas tašku buvo nepriklausoma Lietuva, vėlesnei, netekus ryšių su Lietuva, prisėjo ieškoti tokio centro, kuris tam tikra prasme, atstotų prarastą tėvynę. Šio tikslo siekiant, 1946 m. Hanau mieste buvo sušauktas lietuvių tremtinių bendruomenės Vokietijoje atstovų suvažiavimas, kuris ryžosi apjungti visus Vokietijoje atsikūrusius lietuvius. Bet tai nebuvo patenkinama priemonė. Esamos sąlygos reikėjo rūpintis visų lietuvių emigrantų ateitimi. Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas paruošė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės laikinuosius nuostatus, kuriuos paskelbė kartu su Lietuvių Charta 1949 m. birželio 14 d. VLIKO Vykdomosios Tarybos Lietuvių Išlaikymo Tarnyba taip apibrėžė PLB tautinę bendruomenę: "Tautinei Bendruomenei priklauso kiekvienas lietuvis, nepaisant, kur jis gimė ir kada gimė, kuris nori būti bendruomenės nariu ar nenori, kalba lietuviškai ar nekalba, naudingas bendruomenei ar žalingas, bendruomenės garbė ar gėda, tik ši pasauli išvydęs ar jau lipa į karstą." Tokiu būdu lietuvių bendruomenė lieka atvira kiekvienam lietuviui, nors faktiškai ji apjungia tik aktyviuosius ir labiau sąmoningus tautiečius. Kiekvienas išeivijos lietuvis turi jausti pareigą aktyviai dalyvauti bendruomenės veikloje. Bet jeigu jis, bendruomenės atžvilgiu, lakosi pasyviai arba net visai joje nedalyvauja, nenustoja buvęs bendruomenės nariu.

Dėl šių motyvų, bendruomenė netapo formalia organizacija su narių sąrašais ir kitokiais organizacijos būdingais atributais. Bet vistiek bendruomenė turi organizacinę struktūrą, kuri remiasi bendruomenine dvasia.

Beveik per keturiasdešimt metų lietuvių bendruomenė įrodė, kad buvo pasirinkta teisinga kryptis, atnešusi gausių vaisių visuomeniniu, kultūriniu, ekonominiu ir politiniu atžvilgiu. Tik prisiminkime milijoninius fondus sudėtus tautinei veiklai remti, šalia gausios literatūros ir trisdešimt septynis toms Lietuvių Enciklopedijos, kaip įrodymą mūsų tautinio ir

SACHMATAI

Po ilgų atostogų, Sydnejaus šachmatų klubas suruošė draugiškas varžybas, su Manilos klubo šachmatininkais.

Žaidimams abi komandos pristatė po 19 šachmatininkų. Lietuviai pasirodė daug pranašesni pirmose lentose, kuriose žaidžia pajėgiausi šachmatininkai. Bendras rezultatas 10 - 9 lietuvių šachmatininkų naudai.

Lietuvius atstovavo šachmatininkai su sekančiais rezultatais - V. Patašius sužaidė lygiomis, Dr. I. Venclovas 1, J. Jančius 1, Vl. Šneideris 0, S. Rimkus (komandos vadovas) 0, A. Paltarokas 1. Šis šachmatininkas yra svečias iš Lietuvos ir geras žaidėjas, pajėgus žaisti Australijos aukščiausioje klasėje. Savo priešininką įveikė be didesnių pastangų.

Šiais metais žaidimai vyksta trečiądieniais Lietuvių klube, Bankstowne. Pageidaujantiems įsijungti į šachmatų klubo gretas, informaciją galima gauti pas šachmatų klubo sekretorių Stasį Rimkų tel. 609 6105.

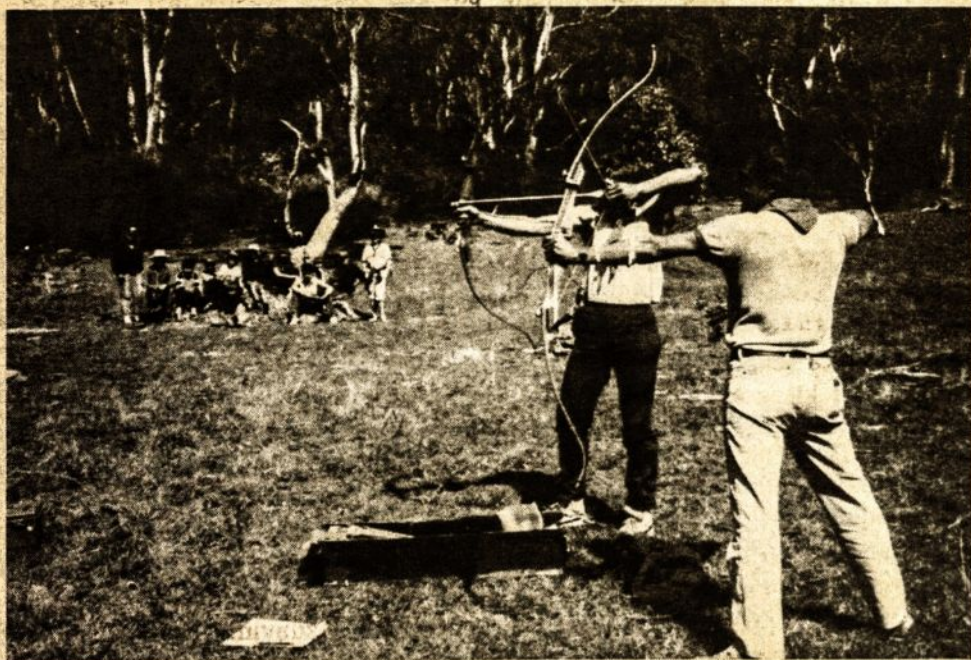
kultūrinio subrendimo. Visa tai atsiekta remiantis tautiniu solidarumu ir galvojant, kad kiekvienas mūsų esme atsakingas už lietuvių ateitį emigracijoje.

Kur reikalas vertė, kūrėme pagalbinės organizacijas, prisiderindami prie vietinių įstatymų, siekdami specifinių uždavinių, bet niekuomet nelietėme bendruomenių, palikę ją mūsų vidaus reikalui. Galime pasidžiaugti ir gausiu, tautiškai nusiteikusių jaunimu, kuris aktyviai įsijungia į mūsų išeivijos gyvenimą ir neleidžia mums ištripti nutautėjimo katilė dar ir sekančiose kartose. Visa tai atsiekta tik todėl, kad lietuvių bendruomenei buvo pavestį visi uždaviniai, kurie turi gyvybinės reikšmės lietuviškajai išeivijai. Praeityje ir dabar, laikas nuo laiko reiškiamos užuominos dėl Lietuvių Bendruomenės Australijoje inkorporavimo. Gal šiuo žygiu tikimasi bendruomenei suteikti juridinį statusą ir susilaukti iš Australijos vyriausybės materialios paramos. Tačiau, būdami neskaitlinga etnine grupe, negalime tikėtis didesnio australų palankumo. Kadangi mūsų "balsų" skaičius nėra įspūdingas, politikoje neturėsime svaresnės įtakos. Greičiausiai ir ateityje, kaip iki šiol, turėsime verstis savomis jėgomis, be pašalinės paramos. Turėtume remti Australijos Lietuvių Fondą, kad žinotumėm iš kur ir kiek finansinės paramos galima tikėtis tautinei veiklai. Taigi bendruomenės įsikorporavimas vargu ar atneštų apčiuopiamos naudos, bet tikriausiai, tokiu atveju, būtų prarasta žymi dalis bendruomenės narių, kurie nors ir nebūdami aktyvūs, vistiek save tebe-laiko priklausančiais bendruomenei ir ją vienokiu ar kitokiu būdu remia, ir vargu panorės senyvamė amžiuje stoti nariais į naują organizaciją. Bendruomenės inkorporavimas gal bus praktiškesnis, sakykim po dešimties metų, kada vyresnioji karta bus tiek praretėjusi, kad visa bendruomeninė veikla perels į jaunesniosios kartos rankas ir vadovavimą. Nutautėjęs jaunimas atkris savaime. Išliks, reikia manyti, apie lietuvių namus ar lietuvių klubus susibūrę lietuviai, kuriems kitoks įsikorporavimas nebūs reikalingas. Šie lietuviai sambūriai greičiausiai ir vadinsis lietuvių bendruomene. Bandymai dabartiniu metu bendruomenę inkorporuoti, tik sudrumstų nusistovėjusią ir našią bendruomenės veiklą, ją tik nusilpnintų.

MŪSŲ PIRMOJI STOVYKLA 1988 METAIS.

Pereitą savaitgalį, pirmą kartą šiais metais, stovyklavo visi jaunieji Canberros skautai. Prie jų prisidėjo keletas tėvų, kaip sakant senieji skautai. Mes stovyklavome prie Orro-ral upės, kalnuotoje vietoje į pietus nuo Canberros. Ten naktį šnypščia posumai, kukabaros iš ryto visus kelia 4.30. Stovyklavo dvidešimt du vaikai ir keletas tėvų su viena svečių šeima.

Nežiūrint visų triukšmų ir triukšmelių, penktadienio naktį įvyko strėlių šaudymo konkursas. Didelis džiaugsmas buvo tiems, kuriems pavyko paleisti strėlę į taikinio vidurį. Mums pasisekė įsigyti puikius lankus, strėles ir taikinį, kokius naudoja profesionalai lankų šauliai.

Stovyklautojai

Didesniąją dalį dienos praleidome statydami užtvankas ant upės, bežaisdami sūkuriose – taip smagu buvo atsivėsinti. Po pietų jaunieji skautukai nuo teslos limpančiais pirštais maišė teslą – kepė australiškąjį "damper". Kai ta tesla, uždėta ant pagalių, iškepė laužo ugnyje, karštas "damper" su sviestu, buvo labai skanus.

Vakare, prie laužo vaikai pasakojo visokius juokus ir kartu su vyresniaisiais dainavo lengvas daineles: "Aš esu muzikantas", "Turiu ašai kepurę" ir "Plaukė žaselė per ežerėlį". Šoko "Klausė žvirblis paukštuzėlis", ir t.t. Laužą baigėme tradicine malda "Ateina naktis".

Sekančią dieną, sekmadienį, lipome į kalną. Vakare, stovyklos pabaigoje, nuleidome trispalvę, giedojo Lietuvos himną.

Mažieji skautai gavo stovyklos pažymėjimus: Alexander Andruska (6-ųjų metų) – už gerus juokus prie laužo, Peter Andruska (8-ųjų metų) – už gerų malkų pririnkimą, Anna Kabailaitė (3-jų metų) – kaip mažiausiai miegojusi skautukė šioje stovykloje, Vytas Kabaila (2-jų metų) – buvo pagirtas, kad buvo geras berniukas, Simas Kaminskas (12-kos metų) – už parodytą pagerėjimą lyginant su 1986 m. stovykla, Neris Mauragis (7-ųjų metų) – didvyrišką stovyklavimą, Zita Whalley 7-ųjų metų) – kad buvo didžiausia entuziastė skautukė šioje stovykloje; Lara Whalley (8-ųjų metų) – už gerą vadovavimą ir norą visiems padėti.

Stovykla pasisekė, buvo linksma ir nenuobodu. Aš tikiuosi, kad surengsime ir daugiau panašių stovyklų. Ši stovykla susidarė iš junginio tų dalykų, kurie sudaro lietuvišką skautavimą: istorinių žinių, mitologijos, pagarbos senuolių tėvynei, romantiško, europietiško požiūrio į gamtą, stovyklavimo sugebėjimų ir svarbiausia daug žaidimų.

Staiga pajutome, kad vakar dienos vaikai jau baigė mokyklas ir išeina iš skautų. Ateina nauja karta ir mes vėl randamės toje pačioje padėtyje, kaip buvome prieš dešimtį metų: daugumas mūsų skautų yra jaunesnio kaip dvylikos metų amžiaus kurių tėvai yra buvę skautai. Mažieji yra jau trečios kartos, Australijoje gimusių lietuvių kilmės, šeimų nariai. Daugumoje tik vienas iš tėvų kalba ar supranta lietuviškai. Mažoje Canberros lietuvių bendruomenėje, mes esame tartum laiko kapsulėje – gyvas pavyzdys, kas įvyks didesnėje bendruomenėje, kaip Sydneyje ir Melbourne.

Jei entuziasmas yra išlikimo rodyklė, tai lietuviška dvasia, kuri gyvavo prieš 30-šimt metų, dar ir šiandien gyva. Vis dėlto, yra nemažai vyresnės

kartos žmonių (buvę vaikais prieš 30-imtį metų) kurie paliko savo lietuvibę. Kur jie pasislėpė? Ką jie veikia? Gal kur nors tik žiūri "kriket" ir užsiima grynai anglosaksišku – australišku gyvenimo būdu, paneigdami savo dviejų kultūrų lobį lietuvišką – australišką.

Tikėkimės, kad bent ši nauja, pilna entuziazmo, vaikų karta norės plėsti savųjų vaikų horizontus už 30-šimt metų. Mūsų pastangos tada nebūs nuėję veltui.

Rimas Kabaila
Canberros skautų "tuntininkas".

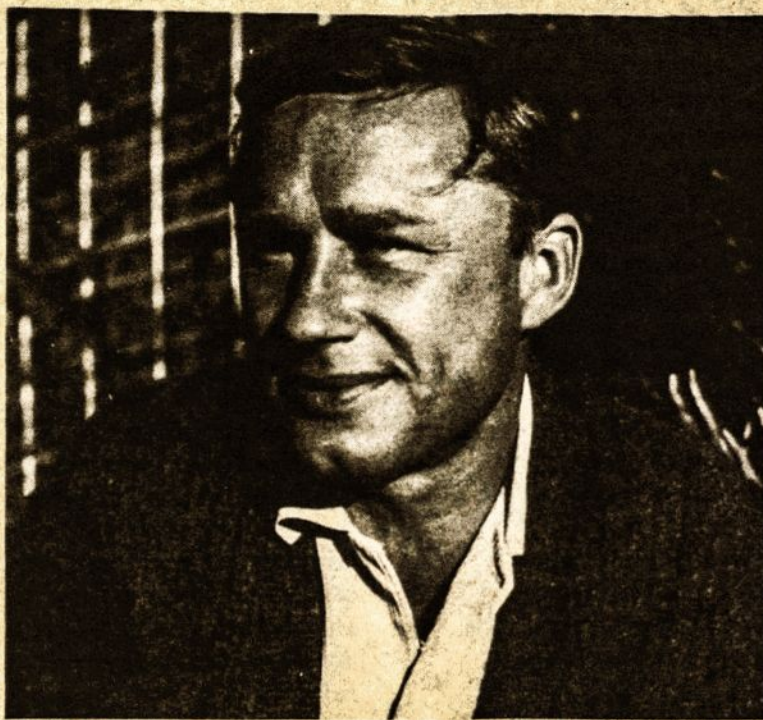
SVEIKINAME

"Jaunas" studentas, tik 74 metų amžiaus Antanas Vinevičius sėkmingai užbaigė "Elektronics Trade Course" "T.A.F.E. Strathfield College trejų metų kursą ir jam buvo suteiktas baigimo pažymėjimas.

Tačiau didelis Antano Vinevičiaus

PADĖKA

A. A.
RIMANTUI DRYŽAI

staiga mirus, nuoširdžią padėką reiškiamo prelatui P. Butkui už atliktas laidotuvių apeigas, visiems dalyvavusiems laidotuvių, gražias giesmes, atsisveikinimo žodžius ir pareiškusiems mums užuojautą.

Dryžų šeima

žinių troškimas tuo nesibaigia, jis papildomai dar studijuoja 2 metų kursuose apie spalvotąją televiziją.

Antanas Vinevičius yra Australijos Katalikų Federacijos įgaliotinis Sydneyje. Sydneyje Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos pirmininkas, Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos "RAMOVĖ" Sydneyje skyriaus pirmininkas ir Sydneyje "Dainos" choro ilgametis choristas.

I E Š K O

Zoja Jankovics gyvenanti Latvijoje nori surasti savo puseserę, kuri jos manymu, greičiausiai yra ištejęs už lietuvių ir gyvena Australijoje. Puseserės vardas - Helena, tėvo vardas - Leonids.

Žinantys apie Heleną prašome rašyti:

Mrs. I. P. PLISIS
69 Elwood Blvd. Toronto, Ont.
M5N 1G9 C A N A D A

Aukos

ADELAIDĖJE

AUKOS VASARIO 16 D. PROGA:

\$100 - Jonas Lapšys (167). \$30 - Lietuvių katalikų moterų draugija - Adelaide (360). \$20 - J. Ivoška (260). Po \$10 - L. Gerulaitis (160), A. Gudelis (355) ir v. Urbonienė (180). \$5 - B. Jurgelionis (110). \$10 - Agota Sveikiname naujus šimtininkus: Irvį Gylį, V. ir A. Vitkūnus ir Joną Lapšį. Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJŲ SKELBIMAS

POVILAS PAGAUTAS Į ROJŲ

2 Korintiečiams 12:1-4 Povilas sako, kad jis matė regėjimą, kuriame jis buvo "pagautas į rojų". Bet Apaštalas aiškina, kad tai buvo tik "regėjimas", ir nereiškia, kad tuomet jau buvo rojus įsteigtas. Apaštalas aiškina, kad tame pat regėjime jis buvo paimtas į "trečiąjį dangų."

Šita informacija patiekia mums raktą, kaip reikia suprasti visą šitą regėjimą.

Apaštalas Petras, savo antrame laiške, 3-me skyriuje, rašo mums apie tą patį "trečiąjį dangų," kurį regėjime matė Povilas. Apaštalas Petras kalba ne tiksliai apie "trečiąjį dangų," bet apie visus tris "dangus". Jis aiškina, kad pirmasis iš šitų dangų buvo pirm

tvano, Noės dienose ir kad jis buvo sunaikintas tvano metu. Jis aiškina toliau, kad po tvano prasidėjo antrasis dangus, kuris bus sunaikintas po Kristaus antrojo atėjimo. "Bet," sako Apaštalas, "mes laukiame pagal jo pažadą naujo dangaus ir naujos žemės, kuriuose teisybė gyvena."

Šitas "naujasis dangus," kurio mes laukiame, bus "trečiasis dangus." "Naujoji žemė" gi bus "rojus", kurį Povilas matė regėjime. Čia Petras aiškina, kad abudu, naujasis arba "trečiasis" dangus ir naujoji arba "rojiškoji" žemė, bus sutverta arba įsteigta po Kristaus antrojo atėjimo. Šitie pareiškimai patvirtina mūsų pirmesnę aiškinimą, kad rojus dar nėra įsteigtas ir kad todėl niekas negali nueiti į rojų tuojuo po mirties.

Myli tiesą, literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Statybai, prekybai, nuosavybei...

\$50,000 paskola 20-čiai metų - \$612 į mėn.
\$50,000 paskola 15-kai metų - \$660 į mėn.
\$50,000 paskola 10-čiai metų - \$777 į mėn.

13.5%

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA
LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Sekmad. 10 - 2 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.

"Mūsų Pastogėje"

"MOSŲ PASTOGĖI"
AUKOJO:

K. Grigas	NSW	\$25
A. Kaspariūnas	Vic.	\$10
V. Šabrinskas	Vic.	\$5
J. Griškaitienė	NSW	\$5
J. Koliavas	NSW	\$5
J. Knulys	NSW	\$5

NAUJI

"M.P." SKAITYTOJAI

Vincė Sivickas	Qld.
G. Valaitis	Vic.
V. Šalaviejus	Vic.

PERTHE

ŠOKIŲ VAKARAS.

Gegužės 28 d. (šeštadienį) Kroatų namuose, Wishart St., Gwelup, ruošiamas visų tautų šokių vakaras. Pradžia 8 val. vakaro: užbaiga - 1 val. ryto. Gros puikus orkestras ir bus gera vakarienė.

Bilietus, po \$15 asmeniui, jau galima gauti pas Petrą Čekanauską.

Apylinkės valdyba ragina tautiečius susimokėti lietuvių mokesį (\$5) už 1988 metus. Mokesį renka valdybos išdininkas Eugenijus Stankevičius. Lietuvių Sąjungos valdyba ragina narius, dar nesusimokėjusius, sumokėti Lietuvių namų nario mokesį už 1987/88 metus.

Atvyk. Balandžio 10 d., tuoj po pamaldų, Lietuvių namuose ruošiamas Atvelykio subuvimas. Programoje - įspūdžiai iš VI-to Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso. Girrawheen aukštesnės mokyklos mokinės, kurias suorganizavo ir moko Birutė Radživienė, pašoks lietuviškus tautinius šokius.

CANBERROJE

Gavus naują aparatūrą, Canberros lietuvių radijo valandėlė bus transliuojama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 7.30 val.

Jūras Kovalskis

PADĖKITE

Mano tėvas Algis Zaviša, kuris gyvena Lietuvoje, turėjo širdies smūgį, todėl įelgu atsirastų žmogus važiuojantis į Lietuvą, labai prašyčiau nuvežti mano tėveliui truputį vaistų (vitaminų).

Būsiu dėkinga. Leiskit žinoti adresu:

Akvilia Zavišaitė
2/77 Wolfe Street, The Hill - 2300 NSW.

Skambinkite mano sąskaita tel. (049) 26-33-89

MELBOURNE

BINGO LIETUVIŲ KLUBE

Kiekvieną šeštadienį 4 val. p. p.

SYDNEJUJE

I DVASINĮ SUSIKAUPIMA

"Grįžkite pas mane visa širdimi" - sako Viešpats (Joel 2)

Gavėnia yra dvasinio atsinaujinimo, susimastymo laikas. Tam ypatingai ir skiriamos šių metų rekolekcijos, kurios įvyks Verbų šeštadienį ir sekmadienį (kovo 26-27 d.d.) St. Joachims bažnyčioje, Lidcombe. Jas laikyti pažadėjo kunigas Juozas Petras, kuris jau paskirtas tautinių kapelionu lietuvių sielovadoje.

REKOLEKCIJŲ TVARKA

Kovo 26 d. - šeštadienį nuo 2 val. išpažintys. 4 val. rekolekcijų pamokslas, 4.30 val. Kryžiaus kelias. 5 val. šv. Mišios ir Komunija ir vėl pamokslas. Kuo daugiau kviečiama atvykti pirmą rekolekcijų dieną, kad nereiktų ilgai laukti sekmadienį.

Kovo 27 d. - Verbų sekmadienį nuo 10 val. išpažintys, 11.30 val. Iškilmingos rekolekcijų pamaldos, kuriose giedos "Dainos choras". Visų bendra šv. Komunija. Tuoj po šv. Mišių užbaigiamoji konferencija, palaiminimas ir atleidų suteikimas.

Visu uolumu paskirkim šias dienas susikaupimui, maldai ir šv. Sakramentams!

"Sutverk širdį man tyra, o Dieve. Gerumas Tavo beribis". (Ps. 50)

Rekolekcijų išlaidoms padengti - moji rinkliava Verbų sekmadienį. Laukiama ir aukų!

Prel. P. Butkus

Sydnejaus Lietuvių kapelionas

Lietuvių karių veteranų sąjungos "Ramovė" Sydnejaus skyriaus valdyba kovo 27 dieną, sekmadienį, 2. val. 30 min. p.p. Lietuvių klube, Bankstowne šaukia visuotinę - metinį narių susirinkimą.

Darbotvarkė:

1. Susirinkimo atidarymas. 2. Prezidiumo rinkimas. 3. Mandatų komisijos rinkimas. 4. Pereito visuotinio susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas. 5. Gautų raštų skaitymas. 6. Valdybos pranešimai: pirmininko, išdininko ir Revizijos komisijos. 7. Diskusijos dėl pranešimų ir jų tvirtinimas. 8. Naujos skyriaus valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai. 9. Einamieji reikalai, klausimai ir sumanymai. 10. Susirinkimo uždarymas.

Maloniai prašome visus Sydnejaus ramovėnus susirinkime dalyvauti. Nurodytu laiku nesusirinkus reikiamam narių skaičiui, už pusės valandos šaukiamas susirinkimas bus teisėtas, bet kuriam narių skaičiui susirinkus.

Skyriaus valdyba.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414.

Kovo 27 d., d., sekmadienį, 2.30 val. p.p.

TURGUS

Puiki nuotaika, geri laimikiai

S M O R G A S B O R D

TREČIADIENIAIS nuo 6 v. iki 8 v. p.p. karštas patiekalas ir šalti užkandžiai

Kaina \$5

KLUBAS ATIDARYTAS

Pirmadieniais	5 v.v. - 10.30 v.v.
Antradieniais	klubas uždarytas
Trečiadieniais	5 v.v. - 10.30 v.v.
Ketvirtadieniais	5 v.v. - 11 v.v.
Penktadieniais	5 v.v. - 12 v.v.
Šeštadieniais	2 v. p.p. - 1 v.r.
Sekmadieniais	12.30 p.p. 10 v.v.

PRANEŠIMAS

Šių metų balandžio mėnesio 21 dieną, ketvirtadienį, Sydnejaus pensininkų klubo valdyba ruošia ekskursiją į Gosfordo apylinkes.

Norintieji dalyvauti šioje ekskursijoje, prašome, pranešti valdybos nariams.

Laukiame ir svečių.

Pensininkų valdyba

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame "Dainos" chorui už \$100 auką Jaunimo Kongresui, ruošiant iškilmingas pamaldas St. Marys Katedroje.

VI PLJK Sydnejaus komitetas

SKELBIAME

Parduodami lietuviški tautiniai rūbai, staltiesės lininės raštuotos, gražūs rankšluosčiai lietuviško lino ir kiti rankų dirbiniai.

Norintieji įsigyti, prašome kreiptis D. Gulbinienė, 29 Ormond St. Ashfield 2131, tel. Nr. 799 4989

Daug sukinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!

PIGIAUSIOS KELIONĖS Į UŽJURIUS

Į Lietuvą ir atgal per Varšuvą - traukinu	nuo \$1980
Į Lietuvą ir atgal per Tokijo/Maskvą	nuo \$1940
Į Europą ir atgal	nuo \$1550
Į Europą per JAV	nuo \$1550
Į JAV per Tokijo	nuo \$1650
Į JAV - Havajus	nuo \$0810
Į JAV - Los Angeles/San Francisco	nuo \$1280

Tvarkom jūsų dokumentus, draudimą, viešbučius, Car-Hire ir kt. be papildomų mokesčių. Kreipkitės pas mus dėl kelionės į Toronto, nes grupės skridimas organizuojamas Krašto valdybos pavedimu.

Iš Australijos išskrendama 19 d. birželio, kaina ten ir atgal - \$1560.

Concorde International Travel Pty Ltd

Alg. Žilinskas,

541 King Street, West Melbourne, 3003. Tel. 02 - 329 6833

Vakaraš, savaitgaliais - 572 2172.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown, N. S. W. 2200

Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 703233 Administracijos Telefonas (02) 682 - 6628

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams \$ 25 Užsienyje paprastu paštu \$ 30 N. Zealandijoje oro paštu \$ 40 Užsienyje oro paštu \$ 55